

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA
HRVATSKE STRANKE UMIROVLJENIKA**

Trg sv. Marka 7

10000 Zagreb

Tel: 45 69 616 Fax: 63 03 769

E-pošta: klubhsu@sabor.hr

Zagreb, 24. srpnja 2007.

PREDSJEDNIK HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članaka 128. i 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika HSU-a podnosi Prijedlog zakona o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju.

Sukladno odredbi članka 135. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskoga sabora i sjednicama njegovih radnih tijela sva potrebna obrazloženja o podnesenom Prijedlogu zakona davat će zastupnici Silvano Hrelja, Dragutin Pukleš i Stjepan Kozina.

Predsjednik Kluba

Silvano Hrelja

KLUB ZASTUPNIKA HSU-a

**PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA
ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU**

Zagreb, srpanj 2007

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. i članka 56. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01 - ispravak).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U području mirovinskog osiguranja uočena je praznina koje nema u području zapošljavanja, zdravstva i socijalne skrbi. Naime, zakoni koji uređuju ta tri područja omogućuju privatnu inicijativu odnosno omogućuju da djelatnosti koje su u nadležnosti nekog od državnog tijela, mogu obavljati i pravne osobe kao trgovačka društva ili fizičke osobe kao samostalnu djelatnost, a pri tome je propisan i nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti.

Tako Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN 32/02, 86/02, 114/03 i 151/03) omogućuje da posredovanje pri zapošljavanju, profesionalno usmjeravanje, obrazovanje u cilju povećanja zapošljavanja radne snage, aktivno djelovanje na tržištu rada u cilju poticanja prostorne i profesionalne pokretljivosti radne snage te novog zapošljavanja i samozapošljavanja, osim Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, mogu obavljati i pravne osobe kao trgovačka društva te fizičke osobe kao samostalnu djelatnost, a Državni inspektorat obavlja nadzor nad zakonitošću obavljanja tih poslova.

Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 85/06 i 118/06) omogućuje da privatni zdravstveni radnici sklope ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje za provođenje zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u djelatnostima na primarnoj, specijalističko-konzilijarnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti. Nadzor nad izvršavanjem ugovornih obveza zdravstvenih ustanova odnosno privatnih zdravstvenih radnika provodi Zavod za zdravstveno osiguranje.

Zakon o socijalnoj skrbi (NN 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03 i 44/06) propisuje da djelatnost socijalne skrbi obavljaju ustanove socijalne skrbi, vjerske zajednice, udruge i druge pravne osobe, udomiteljske obitelji, obiteljski domovi i fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost. Nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti provodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Na području mirovinskog osiguranja, stanje je sljedeće. Sustav mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj uspostavljen je na tri razine. Čine ga:

- obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I. stup),
- obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup) i

- dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (III. stup).

Mirovinsko osiguranje na prvoj razini provodi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO), a trgovačka društva (mirovinska društva i mirovinska osiguravajuća društva) provode mirovinsko osiguranje na drugoj i trećoj razini.

Zakon o mirovinskom osiguranju ne uređuje područje rada trgovačkih društava i drugih pravnih osoba (ustanova i ostalih neprofitnih organizacija) koje već danas pružaju određene usluge na području mirovinskog osiguranja, kao što su usluge prijavljivanja na osiguranje i odjavljivanja od osiguranja, posredovanja pri uplati doprinosa, konzultantske, financijske i druge usluge poslodavcima i njihovim zaposlenima pri izradi i provedbi socijalnih programa i dr. Tako na primjer, opće je poznata činjenica da knjigovodstveni servisi pružaju usluge prijavljivanja i odjavljivanja na mirovinsko osiguranje kao i ispostavu R-S obrazaca. Osim toga, već danas djeluju savjetovišta koja, kao neprofitne organizacije, pružaju usluge savjetovanja i informiranja na ovom području (patronati u Rijeci i Puli), a slične aktivnosti su zabilježene i u provedbi mirovinskog osiguranja pomoraca u čemu sudjeluju agencije koje posreduju u zapošljavanju pomoraca na stranim brodovima.

S druge strane, neki drugi propisi, kao što su npr. Zakon o trgovačkim društvima i Nacionalna klasifikacija djelatnosti, omogućuju osnivanje takvih trgovačkih društava i provođenje ovih programa, a porezni propisi (Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o porezu na dohodak) detaljno uređuju porezni aspekt realizacije takvih programa. Osim toga, i kolektivnim ugovorima se već danas uređuju određeni mirovinsko-socijalni programi čijoj provedbi je podršku dalo i Gospodarsko-socijalno vijeće. Takvi programi razvili su se prvenstveno za skupinu tzv. novih umirovljenika koji nemaju mogućnost primanja mirovine iz II. stupa. Mirovinsko-socijalni programi predstavljaju dopunsko mirovinsko osiguranje jer se njima nadopunjuju primanja iz I. stupa. Na taj način rješavaju se aktualni problemi koje imaju tzv. novi umirovljenici i ublažava se razlika u visini mirovina koje prima ta skupina umirovljenika u odnosu na mirovine koje se isplaćuju tzv. starim umirovljenicima. Razvoj mirovinsko-socijalnih programa otvara mogućnost rješenja i za posebne skupine, umirovljenike koji primaju najnižu ili invalidsku mirovinu te radnike koji rade na poslovima gdje se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem. Istodobno, otvara se i mogućnost za razvoj i primjenu mirovinsko-socijalnih programa koji do sada nisu zaživjeli u Republici Hrvatskoj, a koji se već duže vrijeme provode u Europskoj uniji kao što je npr. program postupnog umirovljenja, a privatnoj inicijativi se prepušta i pronalaženje rješenja za posljedice koje je donijela Odluka Ustavnog suda o izjednačavanju starosne dobi muškaraca i žena u sustavu mirovinskog osiguranja određenog ZOMO-om.

Nepotpuno uređenje obavljanja ove vrste djelatnosti dovelo je do toga da su pravne osobe koje pružaju usluge u sklopu mirovinskog osiguranja ostale izvan cjelovitog nadzora te da nisu propisani detaljni uvjeti za njihov rad. Predložene dopune ZOMO-a upravo otklanjaju tu pravnu prazninu.

Važno je napomenuti da se ovim dopunama ZOMO-a ne remeti koncepcija postojećeg mirovinskog sustava na tri razine niti se remeti rad HZMO-a i trgovačkih društava koja provode mirovinsko osiguranje na II. i III. razini.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog zakonskog prijedloga nisu potrebna sredstva iz državnog proračuna jer se ove usluge financiraju iz sredstava poslodavaca i ostalih koji sudjeluju u njihovom provođenju.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

Članak 1.

U Zakonu o mirovinskom osiguranju («Narodne novine» br. 102/98, 127/00, 59/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04 i 92/05) u članku 6. dodaju se stavci 2., 3., 4. i 5. koji glase:

«(2) Pojedine usluge u provedbi mirovinskog osiguranja prema ovome Zakonu (prijavljivanje i odjavljivanje na osiguranje, posredovanje pri uplaćivanju doprinosa, informiranje, konzultantske, financijske i ostale usluge poslodavcima i njihovim zaposlenima), kao i druge usluge mogu obavljati pravne osobe.

(3) Pravne osobe iz stavka 2. ovoga članka mogu obavljati djelatnost mirovinskog osiguranja pod uvjetom da:

1) prije upisa u sudski registar imaju dozvolu ministarstva nadležnog za mirovinsko osiguranje,

2) ispunjavaju kadrovske, organizacijske, prostorne, tehničke i ostale uvjete za obavljanje te djelatnosti.

(4) Ministar nadležan za mirovinsko osiguranje pravilnikom će propisati posebne uvjete i način obavljanja djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka, te uvjete za izdavanje dozvole iz stavka 3. točke 1. ovog članka.

(5) Nadzor nad zakonitošću obavljanja djelatnosti iz stavka 2. ovog članka obavlja Državni inspektorat.»

Članak 2.

Iza članka 168. dodaje se članak 168.a koji glasi:

"Članak 168.a

(1) Novčanom kaznom od 40.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja pruža usluge na način protivan odredbama Pravilnika iz članka 6. stavka 4. ovog Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe novčanom kaznom od 4.000,00 do 10.000,00 kuna.»

Članak 3.

(1) Pravilnik iz članka 6. stavka 4. ovog Zakona donijet će ministar nadležan za mirovinsko osiguranje, uz prethodno mišljenje Gospodarsko-socijalnog vijeća, u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Pravne osobe koje pružaju usluge u sklopu provedbe mirovinskog osiguranja prije stupanja na snagu ovog Zakona, dužne su podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole iz članka 6. stavka 3. točka 1. u roku 30 dana od dana stupanja na snagu Pravilnika iz članka 6. stavka 4. ovog Zakona.

(3) Pravne osobe iz stavka 2. ovog članka dužne su dostaviti dozvolu iz stavka 2. ovog članka u roku od 15 dana trgovačkom sudu kod kojeg su registrirane.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Novim stavkom 2. u članku 6. Zakona o mirovinskom osiguranju (ZOMO) daje se mogućnost pravnim osobama (trgovačkim društvima, ustanovama i drugim neprofitnim organizacijama) da pružaju usluge u sklopu mirovinskog osiguranja i time upotpunjavaju određenu prazninu u djelatnostima koje prate mirovinsko osiguranje. Predloženim stavkom 3. istoga članka ZOMO propisuju se osnovni uvjeti koje pravna osoba mora ispuniti da bi mogla pružati usluge prema ovome Zakonu. Ovim Zakonom su propisana samo dva uvjeta (upis u poseban registar i osiguravanje kadrovskih i drugih uvjeta), jer stavak 4. propisuje donošenje posebnog pravilnika kojim će ministar nadležan za mirovinsko osiguranje detaljnije propisati uvjete i način obavljanja djelatnosti mirovinskog osiguranja iz ovog Zakona kad ih obavljaju pravne osobe. Stavkom 5. se propisuje tijelo koje bi provodilo nadzor nad obavljanjem djelatnosti iz stavka 2. ovog članka. Naime, do sada nadzor nad tim područjem nije bio uređen, a analogno Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti nadzor bi obavljao Državni inspektorat.

Uz članak 2.

Ovom odredbom propisuju se novčane kazne za pravnu osobu koja obavlja djelatnost u sklopu mirovinskog osiguranja protivno odredbama Pravilnika kojeg donosi ministar nadležan za mirovinsko osiguranje, te novčana kazna za odgovornu osobu pravne osobe. Iznosi novčanih kazni odgovaraju iznosima koje propisuje Zakon o posredovanju pri zapošljavanju.

Uz članak 3.

Ovom odredbom propisan je rok za donošenje Pravilnika kojim će ministar nadležan za mirovinsko osiguranje propisati posebne uvjete i način obavljanja usluga u mirovinskom osiguranju te uvjete za izdavanje dozvole iz budućeg dopunjenog članka 6. ZOMO. Stavkom 2. propisan je rok u kojem su trgovačka društva, koja su prije stupanja na snagu ovog Zakona registrirana u sudskim registrima kao trgovačka društva čija je djelatnost u mirovinskom osiguranju, dužna podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole iz članka 6. stavka 3. točke 1. ZOMO koju izdaje ministarstvo nadležno za mirovinsko osiguranje. Stavkom 3. je propisan rok u kojem je takvo trgovačko društvo dužno dostaviti dozvolu dobivenu od ministarstva trgovačkom sudu u čijem je registru registrirano.

Uz članak 4.

Ovim člankom propisan je dan stupanja na snagu Zakona o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE DOPUNJUJU